

Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowie Wielkopolskim
za rok 2022
oraz
wykaz potrzeb w zakresie
pomocy społecznej

Ostrów Wielkopolski, kwiecień 2023 rok

Spis Treści

Wstęp

Sprawozdanie z działalności

I. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

1. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim
2. Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
 - 2.1. Zadania własne gminy
 - 2.2. Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej
 - 2.3. Decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej wydane w 2022 roku
 - 2.4. Inne zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku
 - 2.5. Programy ministerialne

II. Realizacja zadań z zakresu wsparcia rodziny

III. Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych

IV. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych

1. Świadczenia rodzinne
2. Świadczenie rodzicielskie
3. Zasiłek dla opiekuna
4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego
5. Świadczenia wychowawcze 500+
6. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka
7. Dodatek osłonowy
8. Dodatek węglowy
9. Dodatek na inne źródła ciepła

V. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

1. Pomoc społeczna dla obywateli Ukrainy
2. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy
3. Jednorazowe świadczenie pieniężne dla obywateli Ukrainy

VI. Budżet i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej

WSTĘP

Ustawa o pomocy społecznej wyznacza dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zasadnicze miejsce w strukturze pomocy społecznej. Samorząd miasta Ostrowa Wielkopolskiego realizuje przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zarówno zadania własne, jak i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej został upoważniony do realizowania innych zadań nałożonych na samorząd gminy, wynikających z:

- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o prawie energetycznym,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa o dodatku osłonowym,
- ustawa o dodatku węglowym,
- ustawa o szczególnych rozwiązaniach zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Odpowiednio w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wyróżnia się działy zajmujące się merytorycznie poszczególnymi sprawami: Dział Pomocy Środowiskowej, Dział Wsparcia Rodziny, Dział Świadczeń, Dział Usług Opiekuńczych, Dział Świadczeń Rodzinnych i Mieszkaniowych.

Niniejsze opracowanie w pierwszej części prezentuje sprawozdanie z realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2022 rok w porównaniu z latami 2020 i 2021, natomiast druga część przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

I. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

Pomocy społecznej udziela się z powodu:

- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizmu lub narkomanii,
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z w/w okoliczności.

W 2022 roku zostało zmienione kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej z 701 zł na 776 zł, natomiast dla osoby w rodzinie z 528 zł na 600 zł na osobę w rodzinie.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

- 1) specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi;
- 2) zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Natomiast pomoc w zakresie dożywiania z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% wyżej wymienionego kryterium dochodowego, tj. 1.164 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 900 zł na osobę w rodzinie.

1. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim

Ośrodek w roku 2022 pomocą społeczną, tj. świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi oraz pracą socjalną objął 1798 rodzin na 3.338 osób w rodzinach.

Analizując liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej pod względem struktury **największą grupę stanowią rodziny emerytów i rencistów: 581 rodzin**. Dalej w kolejności są rodziny z dziećmi: 332 oraz rodziny niepełne: 149. Powyższe dane na przełomie 2020-2022 przedstawia tabela nr 1.

Tab. 1 Struktura rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2020 – 2022

Wyszczególnienie		Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
Rok		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Rodziny ogółem		1828	1852	1789	3245	3217	3338
o liczbie osób	1	1168	1203	1081	1168	1203	1081
	2	288	289	288	576	578	576
	3	155	144	167	465	432	501
	4	113	114	155	452	456	620
	5	66	66	82	330	330	410
	6 i więcej	38	36	25	254	218	150
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		366	365	332	1388	1386	1255
o liczbie dzieci	1	141	135	125	386	363	338
	2	129	131	104	484	491	378
	3	64	64	68	306	312	322
	4	19	23	24	113	132	138
	5	6	7	8	42	49	54
	6	6	4	2	47	31	15
	7 i więcej	1	1	1	10	8	10
w tym: rodziny niepełne ogółem		152	139	149	491	427	482
o liczbie dzieci	1	66	65	60	146	146	136
	2	47	45	46	152	143	143
	3	26	18	30	115	73	128
	4 i więcej	13	11	13	78	65	75
w tym: rodziny emerytów i rencistów ogółem		681	686	581	876	857	722
o liczbie osób	1	517	546	468	517	546	468
	2	139	120	94	278	240	188
	3	20	14	12	60	42	36
	4 i więcej	5	6	7	21	29	30

Źródło danych: MRiPS-03

Do głównych powodów trudnej sytuacji życiowej mających wpływ na przyznanie pomocy należały:

- długotrwała lub ciężka choroba,
- niepełnosprawność,
- ubóstwo,

- przemoc w rodzinie,
- bezrobocie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Dane szczegółowe obrazujące powody przyznawania pomocy na przestrzeni lat prezentuje tabela 2.

Tab. 2 Powody korzystania z systemu pomocy społecznej w latach 2020 – 2022

L.p	Powody korzystania z pomocy	Liczba rodzin ogółem		
		2020	2021	2022
1	długotrwała lub ciężka choroba	1150	1220	1201
2	niepełnosprawność	733	785	847
3	ubóstwo	849	770	710
4	bezrobocie	420	410	337
5	bezradność	289	299	306
6	przemoc w rodzinie	345	398	343
7	alkoholizm	118	137	111
8	potrzeba ochrony macierzyństwa	86	87	107
9	bezdomność	49	46	49
10	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	31	41	30
11	narkomania	8	6	4
12	zdarzenie losowe	7	3	3
13	sieroctwo	0	0	1
14	klęska żywiołowa	0	0	0

Źródło danych: MRiPS-03

W 2022 roku rodzin, którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych i zleconych było 1.490 (liczba osób w rodzinach wyniosła 2.434). Samą pracą socjalną w 2022 roku objęto 308 osób, (liczba osób w rodzinach wyniosła 904). Powyższe dane dotyczące liczby rodzin przedstawia tabela nr 3.

Tab. 3 Rodziny, którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych i zleconych oraz objęte pracą socjalną w latach 2020 – 2022

Rok	Liczba rodzin		
	2020	2021	2022
Świadczenie przyznane w ramach zadań własnych i zleconych	1585	1605	1490
Rodziny objęte tylko pracą socjalną	243	247	308
Razem	1828	1852	1798

2. Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.1. Zadania własne gminy

2.1.1. Udzielenie schronienia

W 2022 roku na terenie Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski funkcjonowały dwa schroniska:

- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta mieszczące się przy ul. Olszynowej 53A,
- Schronisko dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi prowadzone przez Caritas Diecezji Kaliskiej mieszczące się przy ul. Ledóchowskiego 8.

Ponadto Miasto od 2020 r. podpisuje umowy z Caritas Diecezji Kaliskiej na dofinansowanie schroniska z usługami opiekuńczymi mieszczącego się w Słupi pod Kępem.

Schroniska zapewniają pobyt osób bezdomnych z dotacji miasta (80%) oraz ze środków własnych (20%). Dotacje przekazywane są na podstawie umów o wsparcie realizacji zadania publicznego dotyczącego schronienia. Dotacje w 2022 roku wynosiły:

- Schronisko dla mężczyzn: 160.000,00 zł,
- Schronisko dla kobiet: 70.000,00 zł,
- Schronisko z usługami opiekuńczymi: 50.000,00 zł.

W 2022 roku do schronisk skierowano 30 mężczyzn oraz 14 kobiet z 14 dziećmi. Ogółem 58 osób. Ponadto do schroniska z usługami opiekuńczymi skierowano 2 osoby.

**Tab. 4 Dane statystyczne dotyczące osób przebywających w schroniskach
za lata 2020 – 2022**

Rok	Schronisko dla kobiet		Schronisko dla mężczyzn	
	Liczba osób	Budżet - dotacja	Liczba osób	Budżet - dotacja
2020	13	57.700,00	27	122.600,00
2021	5	70.000,00	31	160.000,00
2022	28	70.000,00	30	160.000,00

Ponadto na terenie miasta Ostrowa Wielkopolskiego funkcjonowała noclegownia dla bezdomnych mężczyzn prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta mieszcząca się przy ul. Olszynowej 53A. Dotacja miasta dla noclegowni w 2022 roku wyniosła 100.000,00 zł. Z noclegowni skorzystały 24 osoby.

2.1.2. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”

Dnia 01 stycznia 2019 roku weszła w życie Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku, w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (*M.P z 2018 r. poz.1007*).

Zgodnie z ww. programem Rada Miejska Ostrowa Wielkopolskiego:

- Uchwałą Nr III/16/2018 z dnia 11 grudnia 2018 roku podwyższyła kryterium dochodowe uprawniające do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- Uchwałą Nr III/15/2018 z dnia 11 grudnia 2018 roku określiła zasady zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- Uchwałą Nr IV/30/2018 z dnia 27 grudnia 2018 roku ustanowiła program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole” na lata 2019 – 2023, na podstawie którego dyrektorzy placówek oświatowych, w szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą objąć dzieci

posiłkiem, bez wywiadu środowiskowego i decyzji MOPS. Program osłonowy w całości finansowany jest ze środków własnych.

W 2022 roku Ośrodek na program „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 wydatkował kwotę ogółem 1.624.878,65 zł, z tego:

- 644.507,03 zł środki własne,
- 980.371,62 zł środki budżetu państwa - *w formie dotacji celowej na podstawie zawartej umowy z Wojewodą.*

W ramach programu przyznano:

1) gorący posiłek dla 355 osób, na kwotę: 421.878,65 zł,

z tego:

- dla 228 dzieci (przedszkola – 112 osób; szkoły – 116 osób na kwotę 124.140,69 zł,
- dla 9 dzieci – w ramach programu osłonowego, na wniosek dyrektora placówki oświatowej, na kwotę 2.868,00 zł,
- dla 118 osób dorosłych – na kwotę 294.869,96 zł.

Dożywianie dzieci prowadzone było w szkołach i przedszkolach. Dodatkowo finansowane było dożywianie 27 uczniów korzystających z zajęć w świetlicy socjoterapeutycznej prowadzonej przez Konferencję Stowarzyszenia Św. Wincentego A’Paulo im. Kazimierza Rolewskiego na kwotę 14.790,00 zł.

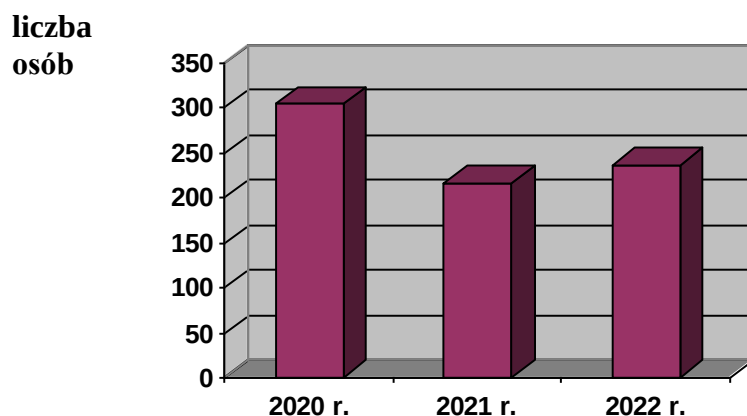
Tab. 5 Liczba osób korzystających z posiłków, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022 - ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2020	426	38.279	8,65	331.036,65
2021	330	34.281	8,96	307.265,70
2022	355	41.571	10,50	436.668,65

Tab. 6a Dożywianie dzieci

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2020	304	14.112	5,86	82.686,50
2021	216	14.724	6,22	91.558,90
2022	237	20.462	6,93	141.798,69

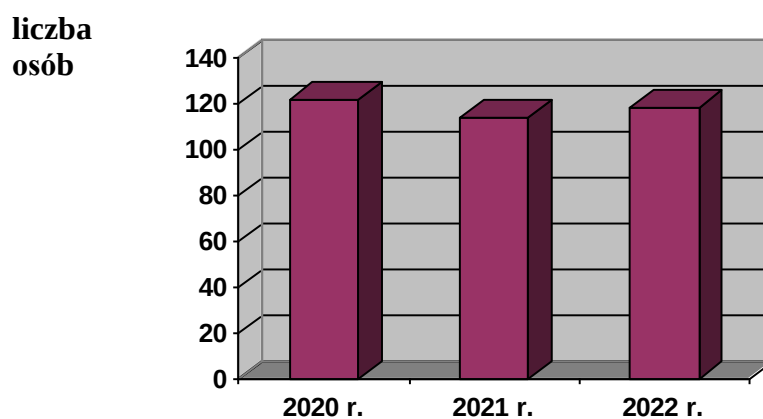
Wyk. nr 1 Liczba dzieci korzystających z posiłku w latach 2020 – 2022 w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”

Tab. 6b Dożywianie dorosłych

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2020	122	24.167	10,28	248.350,15
2021	114	19.557	11,03	215.706,80
2022	118	21.109	13,97	294.869,96

Wyk. nr 2 Liczba dorosłych korzystających z posiłków w latach 2020 – 2022 w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”

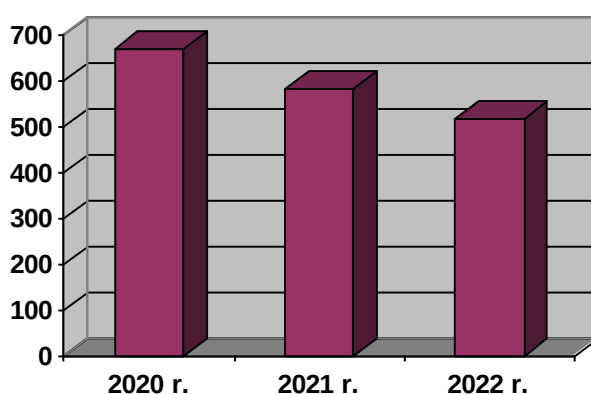

- 2) świadczenie pieniężne na zakup posiłku, w formie zasiłku celowego dla 517 osób, w 509 rodzinach na kwotę 1.188.210,00 zł.

Tab. 7 Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	668	2.415	511,13	1.234.368,34
2021	584	1.611	743,54	1.197.838,50
2022	517	1.120	1.060,90	1.188.210,00

Wyk. nr 3 Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego w latach 2020 – 2022 w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”

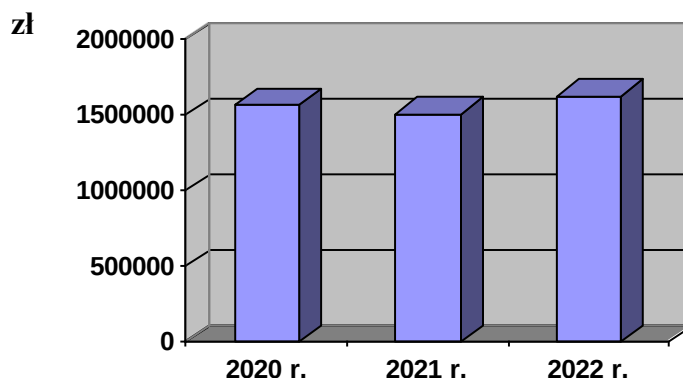

Tab. 8 Środki finansowe wydatkowane na program „Posilek w szkole i w domu” w latach 2020 – 2022*

Rok	Budżet ogółem	W tym	
		Z budżetu państwa	Z budżetu gminy
2020	1.565.404,99	927.815,54	637.589,45
2021	1.505.104,20	915.307,70	589.796,50
2022	1.624.878,65	980.371,62	644.507,03

* wydatki na posiłki oraz na świadczenia pieniężne na zakup posiłków

Wyk. nr 4 Środki finansowe wydatkowane na program „Posilek w szkole i w domu” w latach 2020– 2022

2.1.3. Świadczenie usług opiekuńczych

Usługi opiekuńcze należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Z tej formy pomocy korzystają osoby, które ze względu na wiek, chorobę, czy też inną przyczynę wymagają pomocy, zaś najbliższa rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi Opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, jednak ich zakres i wymiar dostosowany jest indywidualnie do potrzeb podopiecznych.

Zakres udzielania pomocy ustalany jest przez pracownika socjalnego podczas wywiadu środowiskowego w domu podopiecznego.

Usługi opiekuńcze obejmują w szczególności pomoc w zakresie:

- higieny osoby leżącej,
- utrzymania mieszkania podopiecznego w czystości,
- zakupu artykułów żywnościowych, środków higieny osobistej, artykułów przemysłowych z zasobów finansowych podopiecznego oraz rozliczanie się z otrzymanych pieniędzy,
- załatwiania spraw bieżących (wezwanie lekarza, pielęgniarki, dostarczenie leków, dokonywanie opłat bieżących),
- przygotowywania posiłków oraz karmienie osoby z niedowładem,
- przynoszenia opału i palenie w piecu.

Usługi opiekuńcze zasadniczo świadczone są od poniedziałku do piątku w godzinach 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ze względu na konieczność zaspokojenia potrzeb podopiecznych związanych z ich egzystencją i prawidłowym funkcjonowaniem, świadczymy usługi opiekuńcze również w godzinach popołudniowych oraz w soboty, niedziele i święta - dotyczy osób samotnych.

Uchwała Nr XLIII/557/2009 Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 29 grudnia 2009 roku określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi

opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i tryb ich pobierania.

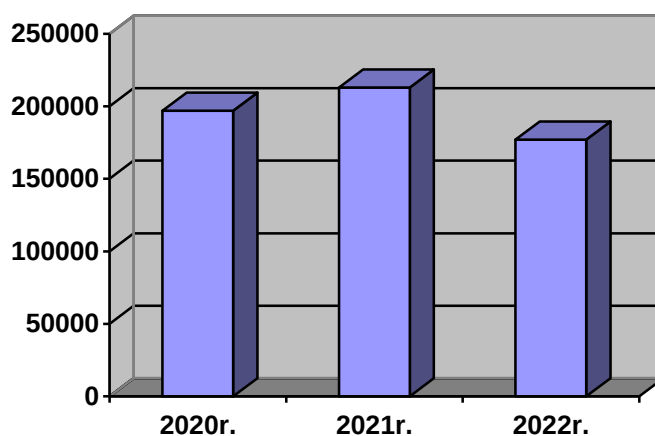
W roku 2022 usługami opiekuńczymi objęte były 531 osób, w tym 404 kobiety oraz 127 mężczyzn. Podopieczni ponosili odpłatność za przyznane usługi opiekuńcze ustalone w trybie decyzji administracyjnej. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych w okresie od 01 stycznia do 31 marca 2022 roku wynosił 33,38 zł, natomiast od 01 kwietnia do 31 grudnia 2022 roku 34,20 zł. Na realizację usług opiekuńczych wydatkowano w 2022 roku kwotę 6 810 200,01 zł.

Realizację usług opiekuńczych w latach 2020-2022 przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. 9 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, liczba godzin, koszt 1 godziny usługi w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt 1 godz.
2020	558	196 967	29,06 zł
2021	521	212 913	33,38 zł
2022	531	176 943	34,20 zł

Wyk. nr 5 Liczba wykonanych godzin usług opiekuńczych w latach 2020 - 2022

2.1.4. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach wsparcia dziennego

W 2022 roku na terenie miasta Ostrowa Wielkopolskiego powstała druga placówka wsparcia dziennego. Tak więc zapewnienie pomocy odbywa się w Dziennym Domu „Senior +” przy ul. Limanowskiego 17 posiadającym 40 miejsc oraz w Dziennym Domu „Senior +” przy ul. Raszkowskiej 39, który posiada 45 miejsc. Skierowanie następuje na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez MOPS. W 2022 roku Ośrodek skierował ogółem 87 osób. W 2022 r., z powodu braku miejsc, 10 osób oczekiwało na przyjęcie do DDP przy ul. Limanowskiego.

2.1.5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłku okresowego

Jest to zadanie własne gminy dotowane z budżetu państwa, przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe.

Z pomocy w formie zasiłku okresowego w 2022 roku skorzystały 192 osoby w ilości 1.032 świadczeń na kwotę 419.584,83 zł, w tym z budżetu państwa 406.296,35 zł., ze środków własnych 13.288,48 zł. Średnia wartość zasiłku okresowego miesięcznie wynosiła 406,57zł. Głównym powodem przyznania zasiłku okresowego było bezrobocie. Z tego tytułu skorzystało w 2022 roku 100 osób.

Ponadto zasiłki te przyznawano m. in. z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności oraz innych przyczyn, jak np. wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tab. 10 Liczba osób otrzymujących zasiłki okresowe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020 – 2022 ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń*	Średnie świadczenie	Budżet
2020	255	1.588	370,63	588.556,80
2021	238	1.391	363,76	505.997,05
2022	192	1.032	406,57	419.584,83

*świadczenie – jeden zasiłek miesięczny

Tab. 11 Zasiłki okresowe przyznane z tyt. bezrobocia

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	153	890	366,64	326.308,00
2021	148	804	361,61	290.733,05
2022	100	539	413,83	223.052,83

Tab. 12 Zasiłki okresowe przyznane z tyt. długotrwałej choroby

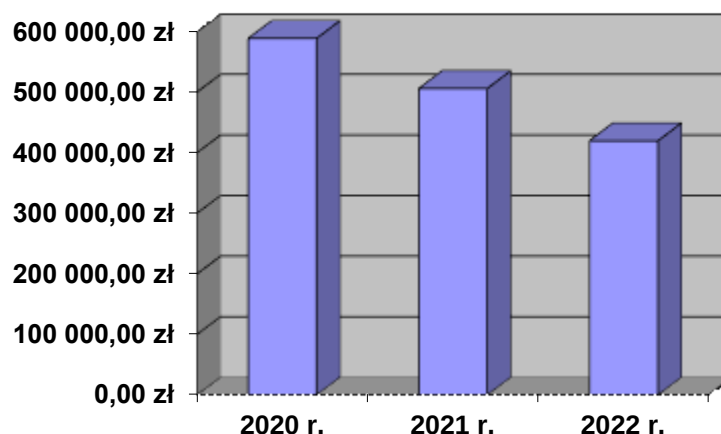
Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	60	311	366,11	113.860,00
2021	45	216	340,37	73.520,00
2022	44	192	420,39	80.714,00

Tab. 13 Zasiłki okresowe przyznane z tyt. niepełnosprawności i innych przyczyn

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	77	387	383,43	148.388,80
2021	79	371	382,06	141.744,00
2022	75	301	384,78	115.818,00

Analizując dane przedstawione w tabeli nr 10 należy stwierdzić, że w 2022 roku nastąpił spadek liczby osób otrzymujących zasiłki okresowe w porównaniu z 2021 rokiem o 46 osób. Głównym powodem spadku liczby osób otrzymujących zasiłki okresowe jest spadek liczby osób, które otrzymały zasiłki z tytułu bezrobocia. W stosunku do osób bezrobotnych pracownicy socjalni podejmują działania w kierunku ich usamodzielnienia, tj. aktywizacji do podjęcia zatrudnienia, podnoszenia kwalifikacji. Wg danych pracowników socjalnych w roku 2022 usamodzielnionych zostało 40 osób.

Dane dotyczące zasiłków okresowych przyznawanych z tytułu długotrwałej choroby, niepełnosprawności i innych przyczyn obrazują tabele 12 i 13. Osoby długotrwale chore i niepełnosprawne są motywowane do uzyskania stopnia niepełnosprawności, który kwalifikuje do innych form pomocy np. zasiłku stałego.

Wyk. Nr 6 Środki finansowe wydatkowane na zasiłki okresowe w latach 2020-2022

2.1.6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego

Zasiłek celowy oraz celowy specjalny jest zadaniem własnym gminy, świadczeniem jednorazowym, przyznany w celu zaspokojenia konkretnej potrzeby bytowej, tj.:

- ogrzanie mieszkania, w tym opał,
- pokrycie kosztów mieszkaniowych, w tym za wodę, energię elektryczną czy śmieci,
- odzież,
- środki czystości,
- żywność,
- obuwie,
- pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia,
- pokrycie kosztów remontu mieszkania,
- zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego,
- pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Najwięcej zasiłków celowych przyznano na zakup ogrzewania, w tym opału, pokrycie kosztów mieszkaniowych, leków i leczenia, odzieży i obuwia, środków czystości, co obrazuje poniższe zestawienie. Należy zaznaczyć, że w zakresie pomocy na zakup żywności Ośrodek przyznawał na ten cel głównie świadczenia pieniężne z programu „Posiłek w szkole i w domu” co jest omówione w pkt 2.1.2. niniejszego sprawozdania.

Tab. 14 Zasiłki celowe

Rodzaj niezbędnej potrzeby życiowej	Liczba rodzin		
	2020	2021	2022
Ogrzanie mieszkania, w tym opał	243	220	189
Pokrycie kosztów mieszkaniowych	180	165	108
Odzież	110	132	80
Pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia	146	105	87
Środki czystości	202	153	82
Obuwie	59	78	54
Żywność	16	8	16
Pokrycie kosztów remontu mieszkania	7	1	1
Na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	7	3	3
Drewno	1	0	0
Zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego	2	1	0

Pomoc w formie zasiłku celowego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej może być przyznana w formie pieniężnej lub świadczenia niepieniężnego. Jest świadczeniem przyznawanym w ramach tzw. „uznania administracyjnego”. Zasiłki w formie niepieniężnej są przyznawane w formie talonów, które uprawniają do zakupu artykułów pierwszej potrzeby spożywczo-przemysłowych z wyłączeniem artykułów alkoholowych i tytoniowych. Talony można realizować w ponad 200 punktach handlowych. Powyższa forma pomocy uniemożliwia marnotrawienie środków finansowych oraz przeznaczanie ich na niewłaściwe cele.

W 2022 roku przyznano zasiłki w talonach na kwotę 27.265,00 zł. W tym nie tylko zasiłki celowe, ale również okresowe i stałe.

Tab. 15 Liczba osób otrzymujących zasiłki celowe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020 – 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	666	2.073	291,40	604.077,12
2021	556	1.747	314,18	548.876,66
2022	430	1.110	301,60	334.776,72

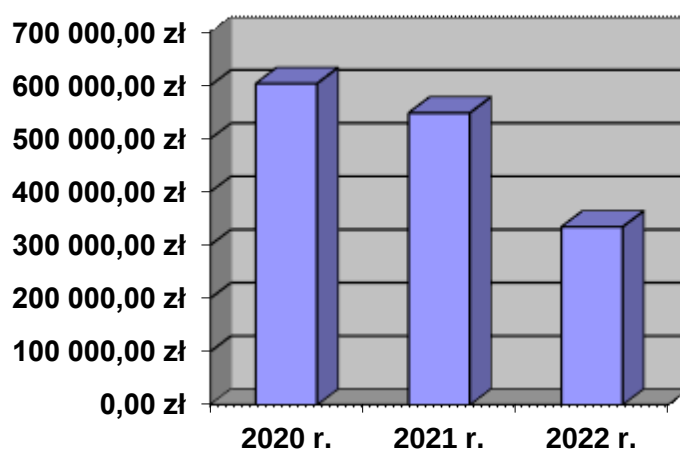
W roku 2022 zauważa się mniejszą ilość osób, którym decyzją przyznano zasiłek celowy. Część z podopiecznych uzyskała wiek emerytalny kwalifikujący do emerytury. Na spadek danych wpływ miały również zgony długotrwale korzystających z pomocy. W stosunku do osób bezrobotnych pracownicy socjalni podejmują działania w kierunku ich usamodzielnienia tj. aktywizacji do podjęcia zatrudnienia. Wg. danych pracowników socjalnych, w roku 2022 usamodzielnionych zostało 40 osób, co również przełożyło się na przyznawanie zasiłków celowych. Dodać należy, że wprowadzone przez Rząd różnego rodzaju dodatki, np. dodatek osłonowy czy węglowy, jak również „13 i 14” emerytury były zasobem finansowym mającym wpływ przy rozpatrywaniu spraw o udzielenie pomocy. W ramach zasiłku celowego, (specjalnego zasiłku celowego) rok rocznie przyznawana była pomoc na zakup opału, co stanowiło znaczący wydatek z budżetu Ośrodka. Wprowadzony w 2022 r. dodatek węglowy spowodował mniejszą ilość świadczeń przyznawanych na zakup opału, a tym samym mniejsze wydatki na zasiłki celowe.

Zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, i nie powinna być traktowana jako

źródło dochodu służące do zaspokajania wszystkich choćby najbardziej uzasadnionych potrzeb życiowych klientów. Nie jest rolą pomocy społecznej ponoszenie pełnych kosztów utrzymania osób korzystających ze świadczeń, lecz jedynie udział w granicach możliwości MOPS w pokonywaniu przez osoby i rodziny trudności materialnych i życiowych. Art.3 ust.3 i 4 cyt. ustawy stanowi natomiast, że rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, natomiast potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Dlatego tak ważna jest dokładna diagnoza sytuacji klienta, jego możliwości w pokonaniu trudności, nie wyręczanie a wspomaganie i motywowanie do zmiany, prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych. Z punktu widzenia dyscypliny finansów publicznych to racjonalne gospodarowanie budżetem na świadczenia z pomocy społecznej, biorąc pod uwagę wielość zadań publicznych do realizacji oraz zachowanie rezerwy środków na sytuacje nie przewidziane tj. zdarzenia losowe.

Nie bez znaczenia dla przyznawania świadczeń z pomocy społecznej ma fakt, że kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania świadczeń jest bardzo niskie, co ogranicza krąg osób kwalifikujących się do pomocy.

Wyk. nr 7 Środki finansowe wydatkowane na wypłatę zasiłków celowych w latach 2020 – 2022

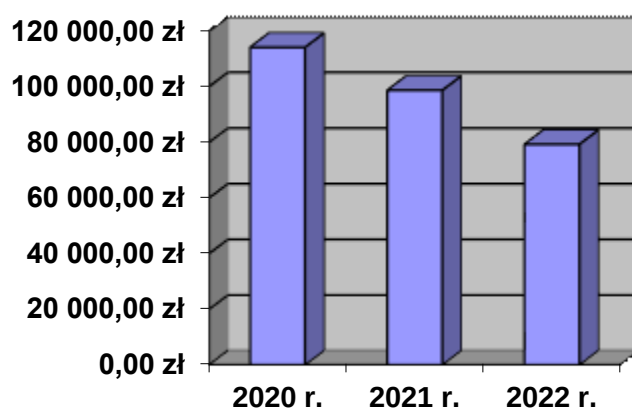

Tab. 16 Liczba osób otrzymujących zasiłki celowe specjalne, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2019	181	326	405,54	132.206,00
2020	174	297	384,25	114.121,00
2021	134	242	407,80	98.687,00
2022	120	161	492,39	79.275,00

Zasiłek celowy specjalny przyznawany jest w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. W 2022 roku 120 osoby skorzystały z tej formy pomocy w ilości 161 świadczeń, na łączną kwotę 79.275,00 zł. głównie na ogrzanie mieszkania, w tym zakup opału, leków i leczenia. Zaznaczyć należy, że pracownicy socjalni przyznając specjalne zasiłki celowe wnikliwie analizują sytuację klienta pod kątem szczególnie uzasadnionego przypadku, zasobów i możliwości klienta do pokonania trudnej sytuacji, w tym badają sytuację finansową pod kątem nie tylko dochodów liczonych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ale faktycznie posiadanych środków finansowych, tj. świadczenia wychowawcze, trzynaste i czternaste emerytury, świadczenie uzupełniające, pomoc ze strony rodziny itp. W roku 2022 za szczególnie uzasadniony przypadek uznano „kryzys energetyczny”, w związku z którym udzielono pomocy w formie specjalnego zasiłku celowego dla 60 osób na kwotę 32.061,00 zł. Dodać należy, że w 2022 roku DPŚ wydał 49 decyzji odmownych w zakresie zasiłków celowych, w przeważającej części z uwagi na brak współdziałania klienta z pracownikiem socjalnym oraz niespełnienie kryteriów dochodowych.

Wyk. nr 8 Środki finansowe wydatkowane na wypłatę zasiłków celowych specjalnych w latach 2020 – 2022

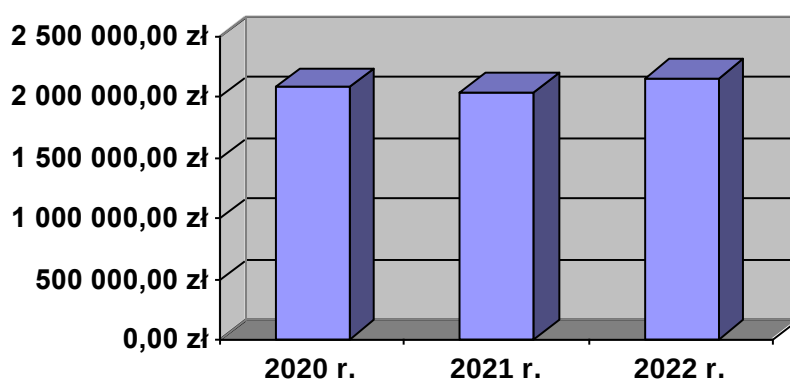
2.1.7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłku stałego

Wypłata zasiłków stałych od lipca 2009 roku na mocy zmian w ustawie o pomocy społecznej stała się zadaniem własnym gminy z możliwością dotacji z budżetu państwa do 100% realizacji zadania. W 2022 roku zadanie to dofinansowano w pełnej kwocie. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Świadczenie to jest zróżnicowane pod względem wysokości w zależności od dochodu rodziny. W 2022 roku pomocy w tej formie udzielono 342 osobom w ilości 3.571 świadczeń, na ogólną kwotę 2.152.204,79 zł.

Tab. 17 Liczba osób otrzymujących zasiłki stałe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022 – ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	363	3.828	543,48	2.080.447,78
2021	367	3.812	534,91	2.039.072,80
2022	342	3.571	602,69	2.152.204,79

Wyk. nr 9 Środki finansowe wydatkowane na wypłatę zasiłków stałych w latach 2020–2022

Tab. 18 Zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	326	3.456	571,10	1.973.720,81
2021	329	3.421	563,14	1.926.515,98
2022	310	3.281	623,95	2.047.177,20

Tab. 19 Zasiłki stałe dla osób w rodzinach

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	41	372	286,90	106.726,97
2021	39	391	287,87	112.556,82
2022	35	290	362,16	105.027,59

Jak wynika z tabel największą grupę wśród osób pobierających zasiłek stały stanowią osoby samotne. Na przestrzeni lat liczba osób pobierających zasiłki stałe oraz wydatki na zasiłki stałe podlegają niewielkim wahaniom.

2.1.8. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek opłaca składki na ubezpieczeni zdrowotne osobom pobierającym zasiłek stały, które nie mają ich opłacanych z innego tytułu. W 2022 roku objęto tą formą pomocy 330 osób. Z tego tytułu wydatkowano 188.018,29 zł.

Tab. 20 Składki na ubezpieczenie zdrowotne, liczba osób, świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	340	3.636	49,77	180.963,43
2021	344	3.578	49,21	176.084,63
2022	330	3.405	55,22	188.018,29

2.1.9. Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osoby nieposiadające ubezpieczenia zdrowotnego mają prawo do bezpłatnego korzystania ze świadczeń zdrowotnych, jeżeli spełniają kryterium dochodowe pomocy społecznej. Prawo to potwierdza w imieniu Prezydenta Dyrektor MOPS. W 2022 roku wydano 77 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych.

Tab. 21. Liczba decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych

Rok	Liczba wydanych decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych
2020	89
2021	118
2022	77

2.1.10. Kierowanie do domów pomocy społecznej

W 2022 roku skierowano do domów pomocy społecznej 44 nowe osoby, a zmarło 29 osób, natomiast sfinansowano pobyt w DPS dla 160 osób, ogółem na 1.693 świadczenia.

Wydatkowano kwotę: 5.572.914,66 zł, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2021 o 15,48%.

Liczba osób, za które ponoszona była odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej w porównaniu z 2021 r. wzrosła. Wzrost wydatków na to zadanie wynika ze zwiększania kosztów utrzymania pensjonariuszy w DPS.

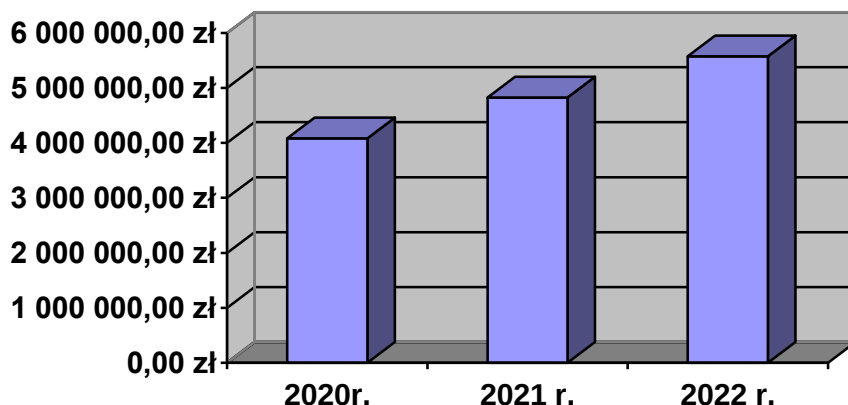
Powyższe dane obrazuje tabela nr 22.

Tab. 22 Liczba osób, za które ponoszona była odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń*	Średnie świadczenie	Budżet
2020	142	1.529	2.670,00	4.082.434,51
2021	147	1.510	3.195,85	4.825.736,50
2022	160	1.693	3.291,74	5.572.914,66

* świadczenie – odpłatność miesięczna za 1 osobę

Wyk. nr 10 Wydatkowane środki finansowe za pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2020 - 2022

2.2. Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej

2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, jednak ich zakres i wymiar dostosowany jest indywidualnie do potrzeb podopiecznych. Zakres udzielania pomocy ustalany jest przez pracownika socjalnego podczas wywiadu środowiskowego w domu podopiecznego.

W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych realizujemy:

- specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi – w miejscu zamieszkania,
- specjalistyczne usługi dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi w specjalistycznej jednostce.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują w szczególności pomoc w zakresie:

- uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- interwencje i pomoc w życiu rodzinnym,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
- pielęgnacja jako wspomaganie procesu leczenia,

- rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nie objętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- pomoc mieszkaniowa,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych,
- zakup artykułów żywnościowych, środków higieny osobistej, artykułów przemysłowych z zasobów finansowych podopiecznego oraz rozliczanie się z otrzymanych pieniędzy,
- załatwianie spraw bieżących (wezwanie lekarza, pielęgniarki, dostarczenie leków, dokonywanie opłat bieżących),
- przygotowywanie posiłków oraz karmienie osoby z niedowładem,
- przynoszenie opału i palenie w piecu.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania są świadczone od poniedziałku do piątku w godzinach 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ze względu na konieczność zaspokojenia potrzeb podopiecznych, związanych z ich egzystencją i prawidłowym funkcjonowaniem, usługi te świadczone są również w godzinach popołudniowych, w soboty, niedziele oraz święta - dotyczy osób samotnych.

W roku 2022 usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w okresie od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu.

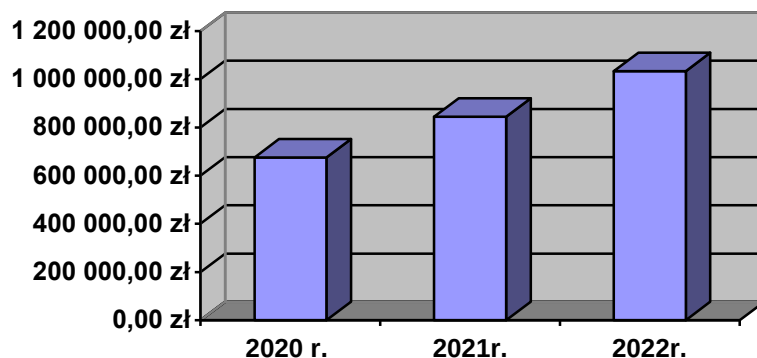
W roku 2022 specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objęte były 24 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Wykonano 21 529 godzin w/w usług. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022 roku wynosił 48,00 zł.

Realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2020-2022 przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. 23 Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – w miejscu zamieszkania, liczba godzin oraz wykonanie budżetu w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba godzin	Wyk. budżetu
2020	29	20 870	675.144,50 zł
2021	31	21 193	844 445,80 zł
2022	24	21 529	1 033 392, 00 zł

Wyk. nr 11 Środki finansowe wydatkowane na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2020 – 2022

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi obejmują:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowania do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenia treningów samoobsługi i umiejętności społecznych oraz interwencje i pomoc w życiu w rodzinie,
- dostęp do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych w zależności od potrzeb, między innymi: logopedy, psychologa, pedagoga.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi świadczone są od poniedziałku do soboty przez Niepubliczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną „PRO-MOC” w siedzibie poradni w Ostrowie Wielkopolskim ul. Krotoszyńska 157 oraz Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” w siedzibie Fundacji w Ostrowie Wielkopolskim ul. Żeromskiego 2d.

Od 24.01.2022 roku do 18.12.2022 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych było 58 dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Łącznie wykonano 4991 godzin w/w usług. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynosił : w Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „PRO-MOC” 89,00 zł natomiast w Fundacji na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” 90,00 zł

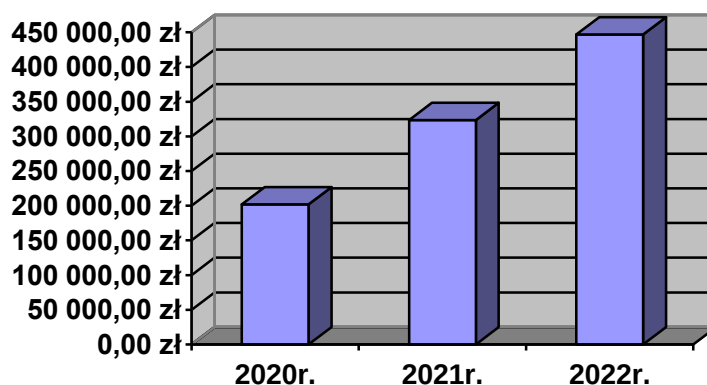
Zakres, formę oraz zasady odpłatności świadczonych usług reguluje rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku (z późn. zmianami) w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w całości finansowane są z budżetu państwa.

Tab. 23a Liczba dzieci korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi – liczba godzin oraz wykonanie budżetu w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba godzin	Wyk. budżetu
2020	29	4038	201.900,00 zł
2021	49	4836	323.306,75 zł
2022	58	4991	446 901,25 zł

Wyk. nr 11a Środki finansowe wydatkowane na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi w latach 2020 – 2022

2.2.2. Wynagrodzenie dla opiekuna za sprawowanie opieki

Na podstawie art.18 ust.1 pkt 9), ust.2, ust.3 oraz art. 53a ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek wypłaca od 2014 roku wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla opiekunów prawnych przyznane przez sąd. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Wynagrodzenie to wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd obliczone w stosunku miesięcznym i nie może ono przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

W 2022 roku Ośrodek wypłacił wynagrodzenie 12 osobom w łącznej kwocie 47.692,09 zł. Ogółem wraz z kosztami obsługi wydatkowano kwotę: 48.407,47 zł.

2.3. Decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej wydane w 2022 roku

Tab. 24 Liczba wydanych decyzji w 2022 roku

Rodzaj zasiłku	Liczba decyzji	
Zasiłki stałe	Razem:	555
	Przyznania:	92
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	463
Dożywianie dorosłych	Razem:	199
	Przyznania:	186
	Odmowy:	4
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	9
Skierowanie do schroniska	Razem:	110
	Przyznania:	87
	Odmowy:	1
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	22
Skierowanie do schroniska z usługami opiekuńczymi	Razem:	4
	Przyznania:	3
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	1
Skierowanie do Dziennego Domu „Senior+”	Razem:	182
	Przyznania:	138
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	44
Dożywianie dzieci	Razem:	238
	Przyznania:	217
	Odmowy:	2
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	19
Zasiłki okresowe	Razem:	379
	Przyznania:	361
	Odmowy:	2
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	16
Zasiłki celowe, celowe specjalne	Razem:	890
	Przyznania:	771
	Odmowy:	49
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	70
Zasiłki celowe, celowe specjalne kryzys energetyczny	Razem:	82
	Przyznania:	65
	Odmowy:	6
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	11
Świadczenie pieniężne na zakup posiłku	Razem:	1148
	Przyznania:	1117
	Odmowy:	3
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	28

Domy Pomocy Społecznej	Razem:	410
	Przyznania:	94
	Odmowy:	2
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	314
Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych	Razem:	77
	Przyznania:	58
	Odmowy:	8
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	11
Zdarzenia losowe	Razem:	8
	Przyznania:	3
	Odmowy:	2
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	3
Kłeska żywiołowa	Razem:	0
	Przyznania:	0
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	0
Usługi opiekuńcze	Razem:	1006
	Przyznania:	568
	Odmowy:	6
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	432
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Razem:	67
	Przyznania:	54
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	13
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi	Razem:	113
	Przyznania:	59
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	54
Mieszkanie chronione	Razem:	13
	Przyznania:	13
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	0
Ogółem:	Razem:	5481
	Przyznania:	3886
	Odmowy:	86
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	1509

2.4. Inne zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w 2022 roku

2.4.1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim prowadził ścisłą współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi:

- Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta,
- Konferencja Św. Wincentego A'Paulo,
- Ostrowskie Centrum Pomocy CARITAS,
- Fundacja Głodnych Nakarmić,
- Oddział Fundacji Jesus Christ Security, Chrześcijański Ośrodek Pomocy

Współpracowano ponadto z następującymi instytucjami:

- Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim,
- Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim,
- Wydział Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu,
- Straż Miejska,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Sąd,
- Prokuratura Rejonowa,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,
- lekarze rodzinni,
- pielęgniarki środowiskowe,

2.4.2. Realizacja zadań w ramach pracy socjalnej

W 2022 roku udzielono pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej 308 rodzinom, w tym 904 osobom w tych rodzinach. Z roku na rok rośnie ilość zgłoszeń (z zewnątrz, często anonimowych) dot. zaniedbań dzieci czy trudnej sytuacji osób starszych, samotnych, chorych. W roku 2022 było 165 zgłoszeń (w roku 2021 – 119). W takich sytuacjach pracownicy socjalni

Zespołu ds. Pracy Socjalnej wchodzi w środowisko niezwłocznie celem rozeznania sytuacji i udzielenia stosownej pomocy.

W roku 2022 Zespół ds. Pracy Socjalnej skierował 18 wniosków do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodziny oraz 7 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody klienta. Skierowano 6 wniosków do GKRPA o przymusowe leczenie.

Tab. Nr 25 Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej w latach 2020 -2022.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2020	243	540
2021	247	554
2022	308	904

Praca socjalna należy do zadań własnych samorządu gminnego o charakterze obligatoryjnym i jest świadczeniem niepieniężnym. Jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód i nie wymaga wydania decyzji przez organ pomocy społecznej.

Praca socjalna jest działalnością mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Zaznaczyć należy, że w rodzinach korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych również prowadzona jest praca socjalna. W ramach pracy socjalnej dokonuje się licznych działań mających na celu poprawę jakości życia osób i rodzin. Takim działaniem jest między innymi zawarcie kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

W 2022 roku pracownicy socjalni Działu Pomocy Środowiskowej zawarli 90 kontraktów socjalnych. Wg danych pracowników socjalnych w roku 2022 usamodzielniono 40 osób.

2.4.3. Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy

Tutejszy Ośrodek realizuje zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy, rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Jak wynika z danych liczbowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w roku 2022 pracownicy socjalni wszczęli procedurę „Niebieska Karta” dla 12 rodzin, w których wystąpiła przemoc, pozostałe 354 karty zostały wszczęte przez pozostałych przedstawicieli służb, tj.: 352 karty przez Policję oraz 2 karty przez przedstawicieli Oświaty. Formularze „Niebieskie Karty” przekazywane są do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2022 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 366 formularzy „Niebieska Karta”.

Tab. 26 Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2022

Instytucja sporządzająca	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Policja	420	426	352
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	14	21	12
Oświata	0	0	2
Razem	434	447	366

Ogółem w 2022 roku łącznie 343 rodziny, w których występował problem przemocy, zostały objęte działaniami interwencyjnymi, procedurę „Niebieskie Karty” wszczęto 366 razy. Rodziny otrzymały wsparcie w formie poradnictwa. Pracownicy socjalni w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym uczestnictwa w pracach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego (łącznie w 912 posiedzeniach), podejmowali następujące działania: diagnozowali sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie; udzielali kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia

dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie; prowadzili rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowali te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ponadto podejmuje się działania wspierające i zapobiegawcze przeciwko przemocy tj. w ramach prowadzonego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej punktu konsultacyjnego rozpowszechniane są broszury i ulotki dotyczące działań wychowawczych w zakresie uświadamiania zjawisk przeciwdziałania przemocy oraz poradnictwo prawne.

Pracownicy Ośrodka czynnie uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego zarządzeniem Prezydenta Miasta Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 14 marca 2017 roku, ponadto prowadzą obsługę organizacyjno-techniczną.

2.5 Programy ministerialne

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego

Całkowita wartość dofinansowania dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski w ramach programu wyniosła 367 240,80 zł

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 był realizowany w okresie od sierpnia 2022r. do grudnia 2022r. Celem głównym programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. Dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności;
2. Osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

W ramach realizacji programu pomocą w formie usługi opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania objętych zostało 45 osób w tym 40 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 5 dzieci z niepełnosprawnością.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022 w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dofinansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego

Całkowita wartość dofinansowania dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski w ramach programu wyniosła **1 433 219,79 zł**

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022 był realizowany w okresie od marca 2022r. do grudnia 2022r. Głównym celem programu było zapewnienie wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym:

- dzieciom do 16 r. ż z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej i długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji
- osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Celem usług świadczonych przez asystenta osoby niepełnosprawnej było zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego, aktywnego życia i dążenie do poprawy funkcjonowania w środowisku.

W ramach realizacji programu objętych pomocą w formie usługi asystenckiej w miejscu zamieszkania zostało 165 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 5 dzieci z niepełnosprawnością ze wskazaniami.

II. Realizacja zadań z zakresu wsparcia rodziny

1. Działania wspierające rodzinę

a) Wspieranie rodziny przy udziale asystenta rodziny

Rolą asystenta rodziny jest wejście w życie rodziny i pomoc jej w tym, aby potrafiła samodzielnie rozwiązywać swoje problemy i trudności.

Asystent świadczy pomoc za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale.

Asystent wspiera rodziny, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:

- na wniosek pracownika socjalnego,
- na wniosek innych instytucji pomocy społecznej.

Asystent rodziny ustala plan pomocy rodzinie wraz z pracownikiem socjalnym oraz członkami rodziny, a następnie krok po kroku ten plan realizuje.

Rolą asystenta jest przede wszystkim obecność w rodzinie, nie ma on rozwiązywać problemów za rodzinę, ale pomóc jej odkryć jej zasoby, aby mogła ona funkcjonować samodzielnie.

Praca z rodziną jest prowadzona także w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizowanie planu pracy z rodziną,
- rozwiązywanie problemów socjalnych i wychowawczych,
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz do podejmowania pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach podnoszących kompetencje rodzicielskie,
- wspieranie dzieci poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzenie konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- dokumentowanie pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny rodziny.

W 2022 roku w MOPS zadania asystenta rodziny wykonywało 6 osób. Zaangażowanie asystenta rodziny w proces poprawy sytuacji rodzinnej może zapobiec lub ograniczyć umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Dane przedstawione w poniższej tabeli pokazują liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zatrudnionego w ramach programu ministerialnego w latach 2020 - 2022

Tab. nr 27 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2020 - 2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba rodzin	122	128	106
Liczba asystentów rodziny	7	7	6

b) Udzielanie konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i prawnych

Biorąc pod uwagę problemowość rodzin wychowujących małoletnie dzieci istotnym elementem są dodatkowe działania podejmowane w kierunku przezwyciężania trudności opiekuńczo-wychowawczych. Działania te realizowane są w ramach funkcjonującego punktu konsultacyjnego, gdzie w 2022 roku prawnik oraz psycholog udzielali konsultacji.

Dane przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 28 Dane dotyczącego działalności punktu konsultacyjnego w 2022 roku

Wyszczególnienie	Liczba konsultacji
Konsultacje prawne	87
Konsultacje psychologiczne	212

2. Ponoszenie przez samorząd gminy kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Analizując liczbę rodzin z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej oraz liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem należy zauważyć, że liczba ta zmniejszyła się o 4 rodziny w 2022 roku w stosunku do roku 2021 i wyniosła odpowiednio w 2021 roku 94 rodziny oraz w 2022 roku 90 rodzin. Również liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej zmniejszyła się o 10 dzieci w 2022 roku w stosunku do roku 2021 i wyniosła odpowiednio 121 dzieci przebywających w pieczy zastępczej w roku 2021 oraz 111 dzieci przebywających w pieczy w roku 2022. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 29 Liczba rodzin z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej – ogółem

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba <u>rodzin</u> , z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej	84	94	90
Liczba <u>dzieci</u> umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem z tego:	102	121	111
- w placówkach	22	24	18
- w rodzinach zastępczych	80	97	93

Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski na dzień 31 grudnia 2022 roku ponosiła odpłatność łącznie za 94 dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego za 21 dzieci przebywających

w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz za 73 dzieci przebywające w rodzinach zastępczych.

Tab. nr 30 Liczba rodzin z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego i liczba dzieci z pieczy zastępczej, za które Gmina ponosi odpłatność

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba <u>rodzin</u> , z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej	54	64	61
Liczba <u>dzieci</u> umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem w tym:	81	97	94
- w placówkach	22	21	21
- w rodzinach zastępczych	59	76	73

Jak wynika z tabeli nr 31 można zauważyć, że w 2022 roku zmniejszyła się o 8 liczba dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej w porównaniu do roku 2021.

Tab. nr 31 Dzieci z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego umieszczone po raz pierwszy w pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	13	17	6
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych	3	2	5
OGÓŁEM	16	19	11

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady finansowania i wspierania rodzin nakładając na gminę obowiązek ponoszenia odpłatności za dziecko przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej:

- w pierwszym roku pobytu koszt wynosi 10%,
- w drugim roku pobytu koszt wynosi 30%,

- w trzecim roku i następnych latach koszt wynosi 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej wynosi:

- 785,00 zł. dla rodziny zastępczej spokrewnionej,
- 1.189,00 zł. dla rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Z kolei koszt utrzymania dziecka w Placówce Wsparcia Dziecka i Rodziny w Ostrowie Wielkopolskim w 2022 roku wyniósł 8.650,99 zł.

W oparciu o powyższe zasady finansowania za okres od stycznia do grudnia 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązany był do partycypowania w kosztach umieszczenia 94 dzieci w pieczy zastępczej na łączną kwotę 997.548,75 zł; z czego za 73 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych kwotę 356.041,26 zł; natomiast za 21 dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej kwotę 641.507,49 zł.

Tab. Nr 32 Budżet przeznaczony na pieczę zastępczą w latach 2020 – 2022

Rok	Liczba dzieci w pieczy		Budżet		Budżet ogółem
	przebywających w rodzinach zastępczych	przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych	Koszt utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	Koszt utrzymania dzieci w placówkach	
2020	59	22	228.695,05	420.397,11	649.092,16
2021	76	21	332.055,31	491.989,90	824.045,21
2022	71	21	356.041,26	641.507,49	997.548,75

III. Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych

Dodatki mieszkaniowe są świadczeniem pieniężnym, którego celem jest pokrycie z funduszy publicznych części kosztów utrzymania lokalu, jakie jest obowiązana ponosić osoba uprawniona do otrzymania dodatku.

Od 01 lipca 2021 roku została znowelizowana ustawa z dnia 21 czerwca 2021 r. o dodatkach mieszkaniowych. Zmienił się m. in. druk wniosku oraz sposób wyliczenia dochodu osiąganego przez osobę uprawnioną do tego świadczenia. Uregulowano również niektóre kwestie związane z kryterium metrażowym i tytułem prawnym do lokalu.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom albo podnajemcom lokali mieszkalnych zamieszkującym w tych lokalach,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Kryterium dochodu dla osób, którym przysługuje dodatek mieszkaniowy, w gospodarstwie jednoosobowym wynosi 40%, natomiast w wieloosobowym 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Ustawodawca dla osób korzystających z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego określił również tzw. powierzchnię normatywną dla gospodarstw domowych w zależności od liczby zamieszkujących osób.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Dodatku nie przyznaje się jeżeli jego kwota była by niższa niż 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu wydania decyzji.

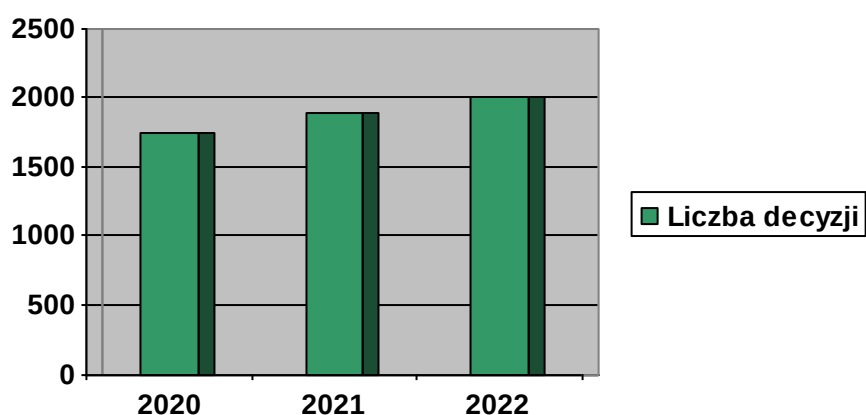
W roku 2022 na realizację świadczeń z tytułu wypłat dodatków mieszkaniowych wydatkowano kwotę 3.696.668,27 zł. Liczba wydanych decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy wzrosła w analizowanym okresie z 1.886 do 2.001, wzrosła również liczba wypłaconych świadczeń. Średnie świadczenie wzrosło z 292,92 zł do 321,06 zł.

Dane szczegółowe zawiera tabela nr 33 oraz wykres 12 i 13.

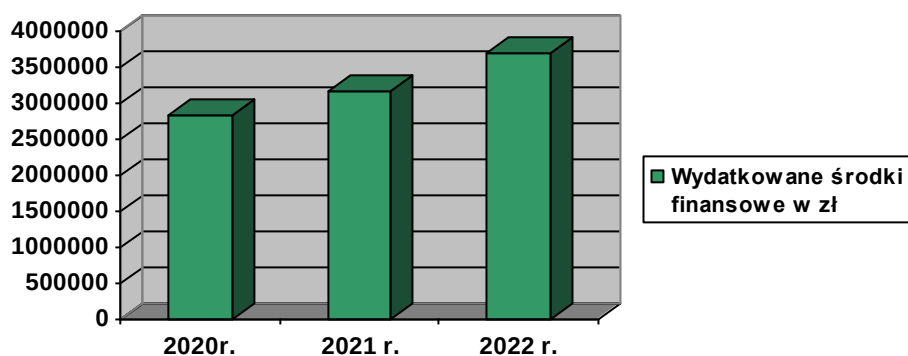
Tab. 33 Liczba wydanych przyznających decyzji administracyjnych z zakresu dodatków mieszkaniowych, liczba świadczeń i środki finansowe wydankowane na ten cel w latach 2020-2022

ROK	Liczba decyzji przyznających	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	1 747	10 652	266,62	2.840 079,05
2021	1 886	10 795	292,92	3.162 091,66
2022	2 001	11 514	321,06	3.696 668,27

Wyk. nr 12 Liczba przyznających decyzji z zakresu dodatków mieszkaniowych w latach 2020-2022

Wyk. nr 13 Środki finansowe wydankowane na dodatki mieszkaniowe w latach 2020-2022

Ustawa o dodatkach mieszkaniowych umożliwia przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u osób, które składają wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Możliwość przeprowadzania wywiadów pozwala przede wszystkim na weryfikowanie zadeklarowanych dochodów z faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy. Jeżeli w wyniku przeprowadzonego wywiadu stwierdzi się wystąpienie rażącej dysproporcji pomiędzy niskimi dochodami wskazanymi w złożonej deklaracji, a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy, faktyczna liczba osób wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą jest mniejsza niż wykazana w deklaracji, lub w przypadku niewyrażenia zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego organ może odmówić przyznania dodatku mieszkaniowego. Zgodnie z tym przepisem tutejszy Ośrodek, wykorzystując powyższą możliwość, zaplanował przeprowadzenie 14 wywiadów:

- przeprowadzono wywiad w miejscu zamieszkania wnioskodawcy – 7 wywiadów,
- wycofano wniosek i nie przeprowadzono wywiadu – 3 osoby,
- niewyrażenie zgody na przeprowadzenie wywiadu – 4 osoby.

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów wydano 2 decyzje odmawiające przyznania dodatku mieszkaniowego z uwagi na rażącą dysproporcję pomiędzy niskimi dochodami wykazanymi w złożonej deklaracji, a faktycznym stanem majątkowym.

Możliwość przeprowadzania wywiadów środowiskowych jest niewątpliwie dodatkowym narzędziem umożliwiającym weryfikowanie deklarowanych dochodów. Jednak podkreślić należy, iż ustawodawca nie określił jednoznacznie definicji dysproporcji majątkowej. Mało precyzyjny zapis w ustawie oraz orzecznictwo w tym zakresie obniża skuteczność działania w tej kwestii.

Wypłaty w zakresie dodatków mieszkaniowych realizowane są z budżetu miasta. Kwoty przyznanych dodatków mieszkaniowych zostały w pełni zabezpieczone i wypłacone zgodnie z wydanymi decyzjami.

W 2022r. wypłata zryczałtowanych dodatków energetycznych została zawieszona przez ustawodawcę, w związku z powyższym nie został przyjęty żaden wniosek. Liczba decyzji przyznających wynika z realizacji wniosków przyjętych w 2021 r.

Tab. 34 Liczba przyjętych wniosków, wydanych decyzji administracyjnych z zakresu zryczałtowanych dodatków energetycznych i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020 – 2022

Rok	Liczba wniosków	Liczba decyzji przyznających	Budżet
2020	219	285	22.390,91
2021	294	279	23.977,60
2022	0	24	6.385,86

Zryczałtowane dodatki energetyczne finansowane są z dotacji celowej budżetu państwa.

IV. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o dodatku osłonowym
- ustawy z dnia 05 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym
- ustawy z dnia 20 września 2022r. ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła

1. Świadczenia rodzinne

Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka – 1.000 zł;
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł;
 - c) samotnego wychowywania dziecka – 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej

jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci;

- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 95,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego;
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:
 - 90,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
 - 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia;
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego – 100,00 zł na dziecko;
 - g) rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego – 100,00 zł na dziecko;
 - h) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:
 - 113,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły,
 - 69,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.
2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 1.000,00 zł.
3. Świadczenia opiekuńcze:
- a) zasiłek pielęgnacyjny – 215,84 zł miesięcznie,
 - b) świadczenie pielęgnacyjne – 2.119,00 zł,
 - c) specjalny zasiłek opiekuńczy – od 01.11.2018r. – 620,00 zł miesięcznie.
4. Świadczenie rodzicielskie – 1.000,00 zł miesięcznie.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi:

- 1) na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia:
95,00 zł,
- 2) na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia:
124,00 zł,
- 3) na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia:
135,00 zł.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, uprawniający do zasiłku rodzinnego:

od 01.11.2015r. - 674,00 zł,

- w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne:

od 01.11.2015r. - 764,00 zł,

- w przypadku ubiegania się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka:

1.922 zł w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

W przypadkach gdy dochód rodziny przekracza kwotę 674,00 lub 764,00 pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, wypłaca się zasiłek rodzinny w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny – tzw. zasada złotówki za złotówkę.

W roku 2022 nastąpił spadek liczby osób uprawnionych do zasiłku rodzinnego. Zmalały również wydatki na ten cel. Dane przedstawia tabela nr 35.

Spadek liczby uprawnionych dotyczy dodatków do zasiłku rodzinnego – dane szczegółowe zawierają tabele: 36, 37, 38, 39, 40, 41. W większości przypadków zmalały również wydatki.

Spadek liczby uprawnionych nastąpił w zasiłku pielęgnacyjnym. Nieznacznie zmalały również wydatki na ten cel - dane szczegółowe zawiera tabela nr 42.

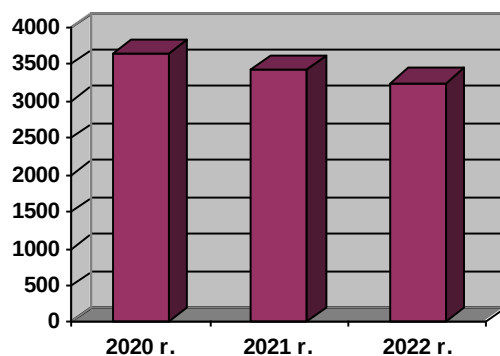
Znaczny wzrost liczby uprawnionych nastąpił w świadczeniu pielęgnacyjnym. Nastąpił również duży wzrost wydatków na to świadczenie o prawie 3 mln złotych - szczegółowe dane zawiera tabela nr 43.

Znaczny spadek liczby uprawnionych wraz ze spadkiem wydatków wystąpił w przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka tzw. becikowego – tabela 44 i 45.

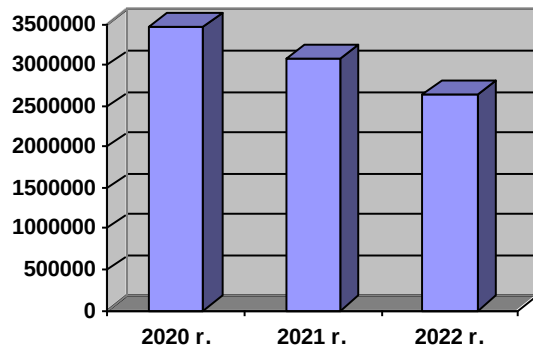
Tab. 35 Liczba osób, którym przyznano zasiłek rodzinny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	3.630	30.776	112,55	3.463.718,62
2021	3.413	26.974	113,73	3.068.015,47
2022	3.247	23.203	113,31	2.629.210,24

Wyk. nr 14 Liczba osób korzystających z zasiłków rodzinnych w latach 2020 - 2022

Wyk. nr 15 Środki finansowe wydatkowane na zasiłki rodzinne w latach 2020 - 2022

Tab. 36 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	114	136	858,66	116.778,43
2021	91	123	753,14	92.636,29
2022	72	97	643,33	62.402,81

Tab. 37 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	113	828	378,05	313.027,02
2021	95	694	385,00	267.191,64
2022	80	619	369,44	228.685,19

Tab. 38 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. samotnego wychowania dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	129	1.503	189,65	285.050,34
2021	124	1.356	191,06	259.081,43
2022	111	1.333	193,47	257.893,93

Tab. 39 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	236	2.468	103,63	255.757,38
2021	236	2.310	104,75	241.992,13
2022	209	2.096	104,96	219.998,12

Tab. 40 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	1.197	3.296	51,65	170.241,79
2021	1.058	2.733	55,42	151.486,11
2022	922	2.429	55,59	135.018,62

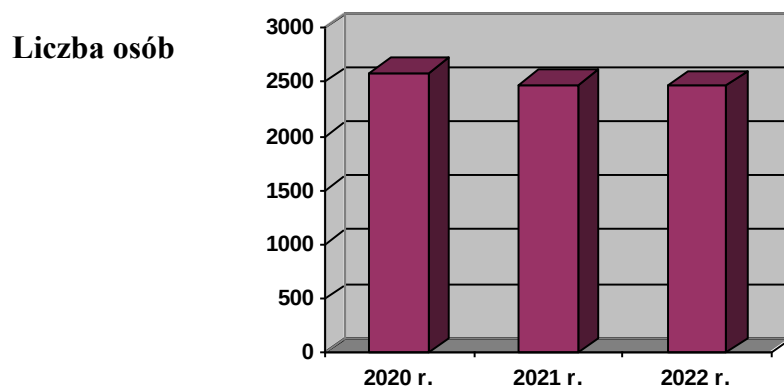
Tab. 41 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	349	4.581	91,48	419.072,90
2021	331	4.403	93,21	410.421,88
2022	305	4.773	78,80	376.115,57

Tab. 42 Liczba osób, którym przyznano zasiłek pielęgnacyjny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

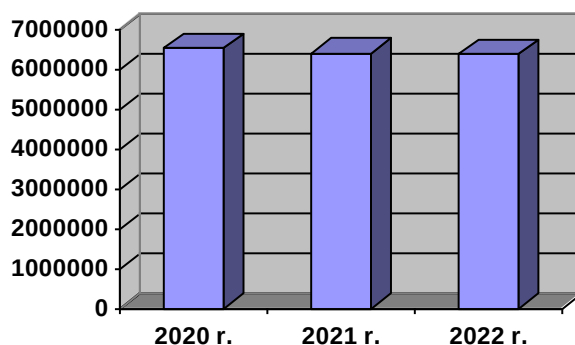
Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	2.581	30.280	215,78	6.533.678,00
2021	2.474	29.700	215,83	6.410.165,00
2022	2.463	29.560	215,81	6.379.425,00

Wyk. nr 16 Liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych w latach 2020 - 2022

**Wyk. nr 17 Środki finansowe wydatkowane na zasiłki pielęgnacyjne w latach
2020– 2022**

zł

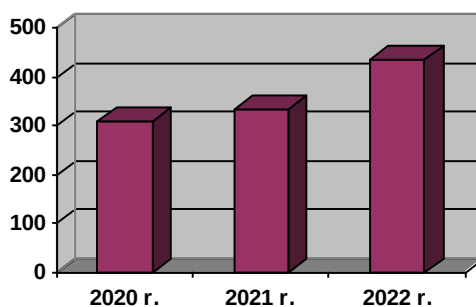

Tab. 43 Liczba osób, którym przyznano świadczenie pielęgnacyjne, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

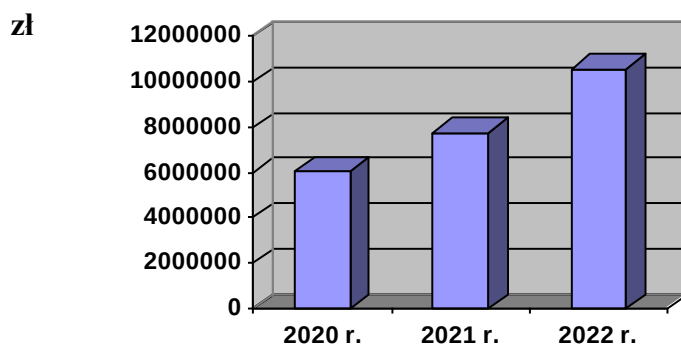
Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	309	3.328	1.826,89	6.079.893,00
2021	333	3.996	1940,69	7.755.032,00
2022	436	5.083	2.076,95	10.557.134,00

**Wyk. nr 18 Liczba osób korzystających ze świadczeń pielęgnacyjnych w latach
2020 - 2022**

liczba osób

Wyk. nr 19 Środki finansowe wydatkowane na świadczenia pielęgnacyjne w latach 2020 - 2022

Tab. 44 Liczba osób, którym przyznano specjalny zasiłek opiekuńczy, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	53	605	616,93	373.241,00
2021	46	499	612,85	305.813,00
2022	29	191	615,09	117.483,00

Tab. 45 Liczba osób, którym przyznano jednorazową zapomogę z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	388	388	1.000,00	388.000,00
2021	349	368	1.000,00	368.000,00
2022	263	266	1.000,00	266.000,00

2. Świadczenie rodzicielskie

Rok 2022 był siódmym rokiem realizowania świadczenia rodzinnego – świadczenia rodzicielskiego. Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce albo ojcu dziecka w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie przez okres 52 tygodni w przypadku urodzenia dziecka, gdy rodzic

dziecka nie posiada uprawnień do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu Pracy jako okres urlopu macierzyńskiego.

Tab. 46 Liczba osób, którym przyznano świadczenie rodzicielskie, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020 – 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	238	1.507	915,45	1.379.577,00
2021	215	1.412	914,16	1.290.800,00
2022	203	1.367	919,94	1.257.555,00

3. Zasiłek dla opiekuna

W 2022r. Ośrodek kontynuował wypłatę zasiłków dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

W 2022r. wypłacono świadczenie 7 osobom w łącznej wysokości 46.500,00 zł. Od zasiłku opłacono także składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w łącznej wysokości 4.947,00 zł oraz składki zdrowotne w wysokości 2.957,00 zł.

4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od jego rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli jego egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej: do ukończenia 18 roku życia albo do ukończenia 25 roku życia w przypadku, gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub w szkole wyższej; bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł.

Art. 9 ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów stanowi, że w przypadku gdy dochód rodziny przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2 o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeśli osoba uprawniona:

przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (tj. w domu pomocy społecznej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, a także szkole wojskowej lub innej szkole zapewniającej nieodpłatnie pełne utrzymanie), albo przebywa w pieczy zastępczej; zawarła związek małżeński.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł.

Zmiany w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się po wpływie tytułu wykonawczego do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

W 2022 roku uprawnione do świadczenia z funduszu alimentacyjnego były 381 osoby. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w porównaniu z latami poprzednimi zmalały i wyniosły 2.236.928,39 zł.

Dane szczegółowe zawiera tabela 47.

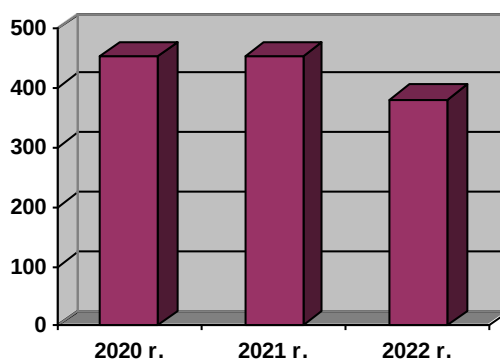
Dłużnicy alimentacyjni z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwrócili w 2022r. kwotę 1.145.254,62 zł. (w 2021 roku kwotę 1.195.319,43 zł).

Tab. 47 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	453	5.566	421,52	2.346.207,00
2021	453	5.633	421,04	2.371.771,02
2022	381	5.234	427,38	2.236.928,39

Wyk. nr 20 Liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2020 - 2022

liczba osób

5. Świadczenia wychowawcze 500+

Rok 2022 był ostatnim rokiem realizowania zadań ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wprowadzającej nowe świadczenie – świadczenie wychowawcze 500+. Obsługą programu w zakresie wniosków o świadczenia wychowawcze składanych od 1 stycznia 2022 r. zajął się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Sprawy dotyczące prawa do świadczenia wychowawczego za okresy sprzed 1 stycznia 2022 r. nadal były realizowane przez dotychczasowe organy. Samorządy kontynuowały wypłacanie świadczeń wychowawczych przyznanych z wniosków złożonych przed 1 stycznia 2022 r. do końca okresu, na jaki zostały przyznane, czyli do końca maja 2022 r.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na ich utrzymaniu, opiekunowi prawnemu dziecka, dyrektorowi domu pomocy społecznej. Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

Z dniem 1 lipca 2019r. weszła w życie ustawa z dnia 26 kwietnia 2019r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wprowadzająca zmiany w Programie „Rodzina 500+”. Od 1 lipca 2019r. świadczenie wychowawcze na każde dziecko miało charakter powszechny i przysługiwało niezależnie od dochodu rodziny. Okres świadczeniowy trwał od 01.06.2021r. do 31.05.2022r.

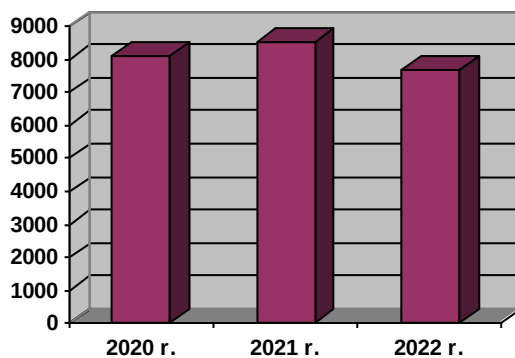
W okresie od 01.01.2022r. do 31.05.2022r. wypłacono świadczenia wychowawcze w wysokości 29.780.034,49 zł.

Tab. 48 Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie wychowawcze, liczba dzieci, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020 - 2022

Rok	Liczba rodzin uprawnionych do świadczenia wychowawczego	Liczba dzieci mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego		Liczba świadczeń wypłaconych		Kwota wypłaconych świadczeń
		ogółem	w tym na pierwsze dziecko	ogółem	w tym na pierwsze dziecko	
2020	8.087	12.542	-	143.136	-	71.224.977,16
2021	8.500	12.832	-	143.417	-	71.949.907,21
2022	7.671	11.930	-	59.847	-	29.780.034,49

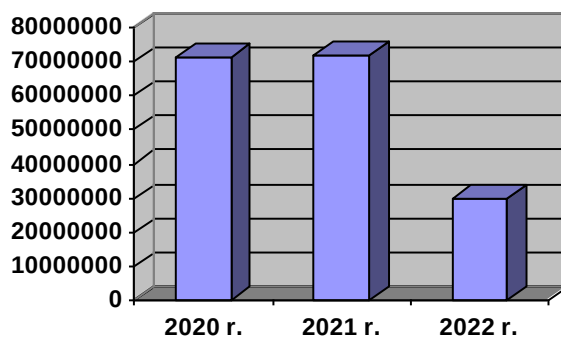
Wyk. nr 21 Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+ w latach 2020 - 2022

Liczba rodzin

Wyk. nr 22 Środki finansowe wydatkowane na świadczenia wychowawcze 500+ w latach 2020 - 2022

zł

6. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów

ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016, poz. 1860).

Świadczenie to przysługuje bez względu na osiągnięte dochody.

Aby uzyskać jednorazowe świadczenie, konieczne jest spełnienie kilku warunków.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie zostanie pozostawiony bez rozpoznania.

Ponadto, podstawowym warunkiem jest posiadanie przez dziecko zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie powinno być wystawione przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Ponadto, podobnie jak w przypadku jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowego), jednorazowe świadczenie przysługiwać będzie tylko w sytuacji, gdy matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Fakt ten należy potwierdzić odpowiednim zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

W 2022r. jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł, wypłacono 5 osobom na 5 niepełnosprawnych dzieci.

Łącznie wydatki na ten cel wyniosły 20.000,00 zł.

Tab. 49 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2020	7	7	4.000,00	28.000,00
2021	9	9	4.000,00	36.000,00
2022	5	5	4.000,00	20.000,00

7. Dodatek osłonowy

Z dniem 4 stycznia 2022r. weszła w życie ustawa z dnia 17.12.2021r. o dodatku osłonowym. Dodatek osłonowy stanowił kluczowy element rządowej tarczy antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności i przysługiwał gospodarstwu domowemu,

którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Wysokości dopłat w ramach dodatku osłonowego:

- Jednoosobowe gospodarstwo domowe otrzymało 400/500 zł* przy założeniu że jej dochód nie przekroczył 2100 złotych,
- Gospodarstwo 2-3 osobowe otrzymało 600/750 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczył 1500 złotych miesięcznie na osobę,
- Gospodarstwo 4-5 osobowe otrzyma 850 zł/1062,50 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczył 1500 złotych miesięcznie na osobę,
- Gospodarstwo 6 i więcej osobowe otrzymało 1150 zł/ 1437,50 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczył 1500 złotych miesięcznie na osobę.

W przypadku dodatku osłonowego obowiązywała tzw. zasada złotówka za złotówkę. Oznacza to, że dodatek ten był przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku była pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych wynosiła 20 zł.

*Kwota dofinansowania uzależniona była od źródła ogrzewania.

W 2022 r. przyjęto 8.331 wniosków o wypłatę dodatku osłonowego. Wydano 7786 informacji o przyznaniu dodatku osłonowego, 489 decyzji odmownych, 56 umorzeń postępowania. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy to 7786. Kwota wypłaconych dodatków osłonowych w 2022r. to 4 550 914,77 zł.

8. Dodatek węglowy

Dodatek węglowy w wysokości 3 000 zł wprowadzony ustawą z dnia 5 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym zasiliał budżety domowe gospodarstw domowych, których źródłem ogrzewania jest węgiel lub paliwa węglopochodne. Dodatek przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. Dodatek przyznawany był bez kryteriów dochodowych, a warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wnioski o wypłatę dodatku węglowego można było składać do 30 listopada 2022 r.

W 2022 r. przyjęto 8049 wniosków o wypłatę dodatku węglowego. Wydano łącznie 5937 informacji i decyzji o przyznaniu dodatku węglowego, 366 decyzji odmownych, 538 umorzeń postępowania i 1208 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek węglowy to 5906. Kwota wypłaconych dodatków węglowych w 2022r. to 17 718 000,00 zł.

9. Dodatek na inne źródła ciepła

20 września 2022r. weszła w życie nowa ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, która wprowadziła dofinansowanie na inne niż węglowe źródła ogrzewania. Wniosek o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła – dał możliwość dofinansowania zakupu opału: peletu drzewnego, drewna kawałkowego i innych rodzajów biomasy oraz gazu skroplonego LPG lub oleju opałowego. Z dodatku mogły skorzystać gospodarstwa domowe, w których głównym źródłem ogrzewania jest: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo kocioł olejowy. Dodatek przyznawany był w kwocie: 3 000 zł – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego, 1 000 zł – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym, 500 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, 2 000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Dodatek przyznawany był bez kryteriów dochodowych, a warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wnioski o wypłatę dodatku można było składać do 30 listopada 2022 r.

W 2022 r. przyjęto 635 wniosków o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła. Wydano 488 informacji o przyznaniu dodatku, 66 decyzji odmownych, 76 umorzeń postępowania i 5 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek to 488. Kwota wypłaconych dodatków w 2022r. to 740 000,00 zł.

**Tab. 50 Zestawienie wydatków Działu Świadczeń Rodzinnych
w latach 2020 – 2022**

Rodzaj wydatku	2020 rok	2021r.	2022r.
Świadczenia rodzinne	19.713.642,73	20.671.622,74	22 453 346,57
Fundusz Alimentacyjny	2.360.764,72	2.368.843,14	2 235 920,75
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	1.339.727,68	1.634.414,89	2 150 908,48
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	316.606,71	403.888,05	545 000,00
Wydatki bieżące na realizację świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	689.815,29	730.563,63	796 178,49
Zasiłek dla opiekuna wraz z odsetkami	126.980,00	89.420,00	46 500,00
Jednorazowe świadczenie w wys. 4.000,00 zł	28.000,00	36.000,00	20 000,00
Świadczenie wychowawcze 500+ wraz z kosztami obsługi	71.835.576,68	71.949.907,21	29 878 616,11
Dodatek węglowy wraz z kosztami obsługi	-	-	18 072 360,00
Dodatek osłonowy wraz z kosztami obsługi	-	-	4 641 933,06
Dodatek źródła ciepła wraz z kosztami obsługi	-	-	754 800,00
Świadczenia rodzinne UKR wraz z kosztami obsługi	-	-	315.153,28

Jednorazowe świadczenie pieniężne dla Ukrainy wraz z kosztami obsługi	-	-	577.116,00
Razem	96.411.113,81	97.884.659,66	82.487.832,74

V. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022r. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest wyżej określoną osobą.

Zgodnie z art. 26, art. 29, art. 30, art. 31 ww. ustawy „pomocowej”, obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 tej ustawy i który został wpisany do rejestru PESEL przysługuje prawo do świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, na zasadach i w trybie ustawy o pomocy społecznej. Ponadto przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych oraz pomocy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Ww. wydatki finansowane są przez budżet państwa z Funduszu Pomocy.

1. Pomoc społeczna dla obywateli Ukrainy

W ramach pomocy społecznej w 2022 roku przyznawano następujące świadczenia:

- zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu - pomoc doraźna na czas nie dłuższy niż dwa miesiące,
- zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu na podstawie decyzji administracyjnej,
- zasiłek stały,
- skierowanie do domu pomocy społecznej,
- usługi opiekuńcze.

1.1. Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu - pomoc doraźna na czas nie dłuższy niż dwa miesiące.

W 2022 roku z tej formy pomocy skorzystało 352 dzieci ukraińskich na łączną kwotę 65.879,12 zł.

Tab. 51 Liczba dzieci korzystających z pomocy doraźnej w formie posiłków i środki finansowe wydatkowane na ten cel w 2022 roku - ogółem

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	352	65.879,12

w tym:

Tab. 52 Liczba dzieci korzystających z pomocy doraźnej w formie posiłków i środki finansowe wydatkowane na ten cel w 2022 roku - szkoły

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	229	50.000,50

Tab. 53 Liczba dzieci korzystających z pomocy doraźnej w formie posiłków i środki finansowe wydatkowane na ten cel w 2022 roku - przedszkola

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	123	15.878,62

1.2. Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2022 roku z tej formy pomocy skorzystało 26 dzieci ukraińskich na łączną kwotę 7.387,00 zł.

Tab. 54 Liczba dzieci korzystających z gorącego posiłku na podstawie decyzji administracyjnej i środki finansowe wydatkowane na ten cel w 2022 roku - ogółem

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	26	7.387,00

Tab. 55 Liczba dzieci korzystających z gorącego posiłku na podstawie decyzji administracyjnej i środki finansowe wydatkowane na ten cel w 2022 roku - szkoły

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	16	5.318,50

Tab. 56 Liczba dzieci korzystających z gorącego posiłku na podstawie decyzji administracyjnej i środki finansowe wydatkowane na ten cel w 2022 roku - przedszkola

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	10	2.068,50

Wszystkie dzieci korzystające z posiłków na podstawie decyzji korzystały wcześniej z pomocy doraźnej w formie posiłku.

1.3. Zasilek stały.

W 2022 roku jedna osoba z Ukrainy miała przyznany zasilek stały

Tab. 57 Liczba osób otrzymujących zasiłki stałe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	1	2	258,98	517,96

1.4. Skierowanie do domu pomocy społecznej.

W 2022 roku jedna osoba z Ukrainy została skierowana do DPS.

Tab. 58 Liczba osób skierowanych do DPS, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	1	8	4.490,26	35.922,06

1.5. Usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.

W 2022 roku jedna osoba skorzystała z usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi.

Tab. 59 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń (godzin)	Budżet
2022	1	40	2.160,00

Tab. 60 Liczba wydanych decyzji z pomocy społecznej w 2022 roku dla obywateli Ukrainy

Rodzaj zasiłku	Liczba decyzji	
Zasiłki stale UKR	Razem:	1
	Przyznania:	1
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	0
Dożywianie dzieci UKR	Razem:	23
	Przyznania:	18
	Odmowy:	1
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	4
Domy Pomocy Społecznej UKR	Razem:	6
	Przyznania:	2
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	4
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi UKR	Razem:	2
	Przyznania:	1
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	1
Ogółem:	Razem:	32
	Przyznania:	22
	Odmowy:	1
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	9

2. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

Obywatele Ukrainy, na podstawie ustawy „pomocowej” otrzymali pomoc w postaci zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, jednorazowej zapomogi z tyt. urodzenia dziecka oraz świadczeń rodzicielskich.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby świadczeń przyznanych obywatelom Ukrainy oraz wydatków poniesionych na ten cel przedstawiają tabele 61-70.

Tab. 61 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano zasiłek rodzinny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	97	642	115,41	74.093,00

Tab. 62 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	6	6	520,17	3.121,00

Tab. 63 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. samotnego wychowania dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	9	42	202,12	8.489,00

Tab. 64 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	3	13	108,46	1.410,00

Tab. 65 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	48	74	94,84	7.018,00

Tab. 66 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	14	75	95,00	7.125,00

Tab. 67 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano zasiłek pielęgnacyjny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	9	62	215,85	13.383,00

Tab. 68 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano świadczenie pielęgnacyjne, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	5	29	2.095,07	60.757,00

Tab. 69 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano jednorazową zapomogę z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	5	5	1.000,00	5.000,00

Tab. 70 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano świadczenie rodzicielskie, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2022

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	18	109	966,84	105.386,00

3. Jednorazowe świadczenie pieniężne dla obywateli Ukrainy

Zgodnie z ustawą „pomocową” obywatele Ukrainy otrzymali również pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Wniosek składa osoba uprawniona, jej przedstawiciel ustawowy, opiekun tymczasowy albo osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.

W 2022 r. przyjęto 1005 wniosków o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego. Wydano 999 informacji o przyznaniu świadczenia i 6 umorzeń postępowania. Liczba wypłaconych świadczeń to 1886. Kwota wypłaconych świadczeń w 2022r. to 565 800,00 zł.

4. Nadzór nad opiekunem tymczasowym obywatela Ukrainy

Mając na uwadze art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem Zbrojnym na terytorium tego państwa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 2022 roku sprawuje nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego. Pracownicy Działu Wsparcia Rodziny nadzorują działania opiekunów odwiedzając rodziny w miejscu zamieszkania, udzielają opiekunowi odpowiednich wskazówek i poleceń w zakresie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej małoletnich dzieci. Od marca do grudnia 2022 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęły postanowienia Sądu Rejonowego o ustanowienie 42 opiekunów tymczasowych, którzy przebywali na terenie Ostrowa Wielkopolskiego sprawując opiekę łącznie nad 54 dziećmi.

VI. Budżet i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku na zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych wydatkował środki finansowe w wysokości 115.258.108,19 zł. Wykonanie budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2022 roku przedstawia poniższa tabela.

Tab. 71 Wykonanie budżetu MOPS za 2022 rok

Lp	Wyszczególnienie	Środki ogółem	środki miasta	budżet państwa	Inne środki
I	<i>Pomoc społeczna</i>	4 772 292,28	1 045 401,23	3 726 891,05	0,00
	w tym:				
1	zasiłki okresowe	419 584,83	13 288,48	406 296,35	0,00
2	zasiłki celowe	341 676,72	341 676,72	0,00	0,00
3	program "Pośilek w szkole i w domu"	1 624 878,65	644 507,03	980 371,62	0,00
4	Dożywianie w kwarantannie	129,00	129,00	0,00	0,00
5	zasiłki stałe	2 152 204,79	0,00	2 152 204,79	0,00
6	składki na ubezpieczenie zdrowotne	188 018,29	0,00	188 018,29	0,00
II	<i>Specjalistyczne usługi opiekuńcze-zlecone</i>	1 480 293,25	0,00	1 480 293,25	0,00
III	<i>Koszt pobytu podopiecznych w DPS</i>	5 572 914,66	5 572 914,66	0,00	0,00
IV	<i>Mieszkanie chronione</i>	58 977,61	58 977,61	0,00	0,00
V	<i>Przeciwdziałanie przemocy</i>	112 650,76	112 650,76	0,00	0,00
VI	<i>Pieczą zastępczą</i>	1 428 081,44	1 428 081,44	0,00	0,00
VII	<i>Koszty opiekun prawny</i>	48 407,47	0,00	48 407,47	0,00
VIII	<i>Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne</i>	3 703 054,13	3 696 668,27	6 385,86	0,00
IX	<i>Świadczenia rodzinne i alimentacyjne</i>	28 247 854,29		28 247 854,29	0,00
	w tym:				
	-składki na ubezpieczenie zdrowotne	545 000,00		545 000,00	0,00
X	<i>Świadczenia wychowawcze</i>	29 878 616,11	0,00	29 878 616,11	0,00
XI	<i>Poświadc. usług zdrowotnych-koszty obsługi</i>	9 354,84	0,00	9 354,84	0,00
XIII	<i>Dodatki osłonowe</i>	4 641 933,06	0,00	4 641 933,06	
XIII	<i>Utrzymanie OPS w tym:</i>	13 671 655,76	13 095 748,92	575 906,84	0,00
	<i>koszty usług opiekuńczych</i>	6 810 023,50	6 810 023,50		0,00
	RAZEM	93 626 085,66	25 010 442,89	68 615 642,77	0,00
1	Świadczenia pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy	112 132,66	0,00	0,00	112 132,66
2	Świadczenia rodzinne, składki dla obywateli Ukrainy	315 153,28	0,00	0,00	315 153,28
3	Świadczenia jednorazowe dla obywateli Ukrainy	577 116,00	0,00	0,00	577 116,00
XIV	RAZEM świadczenia z Funduszu Pomocy	1 004 401,94	0,00	0,00	1 004 401,94
1	Dodatek węglowy - Fundusz Przeciwdz. Covid-19	18 072 360,00	0,00	0,00	18 072 360,00
2	Dodatek do innych rodzajów ciepła - Fundusz Przeciwdz. Covid-20	754 800,00	0,00	0,00	754 800,00
XV	RAZEM świadczenia z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19	18 827 160,00	0,00	0,00	18 827 160,00
1	"Opieka wytchnieniowa" w ramach Solidarnościowego Funduszu, w tym:	367 240,80	0,00	0,00	367 240,80
	<i>koszty usług opiekuńczych</i>	360 040,00	0,00	0,00	360 040,00
2	"Asystent osoby niepełnosprawnej" w ramach Solidarnościowego Funduszu	1 433 219,79	0,00	0,00	1 433 219,79
XVI	RAZEM świadczenia z Solidarnościowego Funduszu	1 800 460,59	0,00	0,00	1 800 460,59
	OGÓŁEM	115 258 108,19	25 010 442,89	68 615 642,77	21 632 022,53

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w 2022 roku przeciętnie zatrudnienie wynosiło 212,50 etatu. Zatrudnienie w poszczególnych działach wynosiło:

- Dział Pomocy Środowiskowej	29,00 etatów
- Dział Wsparcia Rodziny	9,00 etatów
- Dział Usług Opiekuńczych	140,00 etatów, w tym 130,00 opiekunek
- Dział Świadczeń	6,00 etatów
- Dział Finansowo-Organizacyjny	13,00 etatów
- Dział Świadczeń Rodzinnych i Mieszkaniowych	13,50 etatu
- Dyrekcja	2,00 etaty

Zatrudnienie pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych finansowane było ze środków budżetu państwa.

W ramach programu „**Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**” sfinansowaliśmy 35 etatów opiekunek.

**WYKAZ POTRZEB
W ZAKRESIE
POMOCY SPOŁECZNEJ**

POTRZEBY:

1. Potrzeba zwiększenia środków na finansowanie pobytu w domach pomocy społecznej

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m. in. kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy. Z roku na rok rosną koszty pobytu w DPS, jak pokazują poniższe tabele.

Tab. 72 Liczba mieszkańców miasta Ostrowa Wielkopolskiego kierowanych w danym roku do Domu Pomocy Społecznej

Rok	Liczba
2020	33
2021	42
2022	44

W roku 2022 liczba osób, za których gmina ponosiła odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, wyniosła 160 osób na kwotę 5.572.914,66 zł.

Tab. 73 Wydatki poniesione za pobyt w Domach Pomocy Społecznej

Rok	Kwota w zł
2020	4.082.434,51
2021	4.825.736,50
2022	5.572.914,66

Tab. 74 Osoby kierowane w danym roku do domów pomocy społecznej

Rok	Liczba osób skierowanych do DPS					
	Ogółem	Do DPS w Powiecie Ostrowskim				Do DPS poza Powiatem Ostrowskim
		Razem Powiat	Ostrów	Odolanów	Psary	
2020	33	19	11	2	6	14
2021	42	17	11	3	3	25
2022	44	16	11	0	5	28

Tab. 75 Środki finansowe przekazane w danym roku do domów pomocy społecznej

Rok	Środki finansowe przekazane do DPS					
	Ogółem	Do DPS w Powiecie Ostrowskim				Do DPS poza Powiatem Ostrowskim
		Razem Powiat	Ostrów	Odolanów	Psary	
2020	4.082.434,51	1.869.777,74	971.796,85	158.614,82	739.366,07	2.212.656,77
2021	4.825.736,50	2.344.841,89	1.233.603,90	216.940,79	894.297,20	2.480.894,61
2022	5.572.914,66	2.457.420,22	1.344.556,31	211.871,69	900.992,22	3.115.494,44

W ostatnim okresie wzrost odpłatności za DPS przybrał niespotykaną dotąd dynamikę. Powodem tego jest wzrost miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, co wynika z podwyższania standardów domów oraz wzrostu cen energii, a także zwiększenie liczby osób wymagających tej formy pomocy. Pierwszy kwartał 2023 roku pokazał, że zaangażowanie środków na odpłatność gminy za pobyt w DPS wynieść może w skali roku nawet ponad 7.000.000,00 zł. Wobec powyższego istnieje potrzeba zabezpieczenia zwiększonych środków na powyższe zadanie.

2. Potrzeba rozwijania usług opiekuńczych, asystenckich, wytchnieniowych i zabezpieczenia środków finansowych na ich realizację

Średnia długość życia ludzi w Polsce wydłuża się oraz wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Starzenie się społeczeństwa powoduje wzrost liczby osób wymagających pomocy i wsparcia. W związku z powyższym, wzrasta zapotrzebowanie na różne formy pomocy: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz programy pomocy: usług asystenckie lub opieka wytchnieniowa

1. Usługi opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńcze

Realizacja usług opiekuńczych, których celem jest pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieka higieniczna, zalecana przez lekarza pielęgnacja oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem umożliwia, jak najdłuższe pozostanie osób w ich naturalnym środowisku.

Tab. 76 Liczba mieszkańców miasta Ostrowa Wielkopolskiego korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług oraz wydatki ponoszone na powyższy cel

Lata	Usługi opiekuńcze	
	Liczba osób	Budżet
2020	558	6 590 545,57
2021	521	6 816 802,80
2022	531	6 810 200,01

2. Realizacja programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

- „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022. Program kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad osobami dorosłymi i dziećmi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tab. 77 Liczba mieszkańców miasta Ostrowa Wielkopolskiego korzystających z programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” oraz wykorzystane środki na powyższy cel

Lata	Opieka wytchnieniowa	
	Liczba osób	Budżet
2020	22	111 318,89
2021	38	278 557,41
2022	45	367 240,80

- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, której adresatami są: dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osoby niepełnosprawnej posiadającej orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tab. 78 Liczba mieszkańców miasta Ostrowa Wielkopolskiego korzystających z programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej - „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023. oraz wykorzystane środki na powyższy cel

Lata	Usługi – asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	
	Liczba osób	Budżet
2021	54	442 807,60
2022	170	1 433 219,79

3. Potrzeba utworzenia Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego przy wsparciu

ministerialnego programu - jako uzupełnienie systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, poprzez stworzenie dodatkowej usługi w postaci zapewnienia możliwości zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego. Osoby, do których kierowany jest Program, obok różnorodnego wsparcia (w tym w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom, stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych), mają zapewnioną możliwość niezależnego/samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę swoich potrzeb i takie zadania mają realizować Centra opiekuńczo-mieszkalne. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.

4. Potrzeba utworzenia placówki wsparcia dziennego dla rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowywaniu, funkcjonujących w oparciu o ustawę o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej

Obserwujemy coraz więcej zgłoszeń ze szkół o nierealizowaniu obowiązku szkolnego, o zaległościach w nauce o trudnościach w nauce, zgłoszeń niewłaściwej opieki nad dziećmi. Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program

korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,

- opiekuńczej – zapewnia opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę – prowadzi działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w połączonych formach.

Brak zasobów instytucjonalnych w powyższej sferze powoduje, że pracownicy socjalni mają ograniczone możliwości oferowania pomocy oraz skuteczności działań na rzecz rodzin z dziećmi przeżywających trudności.

Placówka wsparcia dziennego wspomagałaby w opiece wychowawczej, organizowała czas wolny po zajęciach szkolnych, pomoc indywidualną w nauce i odrabianiu prac domowych, udział w zajęciach komputerowych, sportowych, plastycznych, wychowawczo-dydaktycznych, wyrównawczych ds.

5. Potrzeba zwiększenia środków na wypłaty dodatków mieszkaniowych

Od grudnia 2022r. zaobserwowano duży wzrost składanych wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych. Wpływ na to, ma przede wszystkim bardzo duży wzrost opłat za ogrzewanie oraz innych opłat związanych z utrzymanie lokalu na jaki wnioskodawca ubiega się o świadczenie. Wzrost wysokości wydatków ma również wpływ na podwyższenie kwot wypłacanych dodatków mieszkaniowych (opłaty mają bezpośredni wpływ na wysokość wyliczonego dodatku mieszkaniowego). Trend wzrostowy utrzymuje się w roku kolejnym. Duże znaczenie w większej ilości składanych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego jest zmiana kryterium dochodowego, a co za tym idzie więcej osób kwalifikuje się do przyznania świadczenia:

1. do 08 lutego 2023r.

- kryterium dla gospodarstw jednoosobowego - 2.265,01zł
- kryterium dla gospodarstw wieloosobowego - 1.698,76 zł

2. od 09 lutego 2023r.

- kryterium dla gospodarstw jednoosobowego - 2.538,46 zł
- kryterium dla gospodarstw wieloosobowego - 1.903,85 zł

Wpływ na wysokość przyznawanych dodatków mieszkaniowych oraz większą ilość składanych wniosków ma również wzrost średniej ceny energii elektrycznej wg której obliczana jest wysokość ryczałtu na zakup opału w przypadku lokali mieszkalnych niewyposażonych w instalację doprowadzającą energię ciepłą do celów ogrzewania, ciepłej wody lub gazu.

Od 01 listopada 2022r. wzrosły stawki bazowe czynszu, które są podstawą do obliczania opłat ponoszonych w ramach czynszu dla lokali nie wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego gminy.

Tab. 79 Liczba wydanych przyznających decyzji administracyjnych z zakresu dodatków mieszkaniowych, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w pierwszym kwartale 2022r. oraz w pierwszym kwartale 2023r.

Rok	Liczba decyzji przyznających	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Wydatkowane środki finansowe
I kwartał 2022	477	2 788	320,05	892 292,43
I kwartał 2023	563	3 146	387,94	1 220 449,84

6. Potrzeba kontynuacji wsparcia obywateli Ukrainy

Istnieje nadal potrzeba wspierania obywateli Ukrainy przebywających na terenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego w związku z konfliktem zbrojnym mającym miejsce na terytorium Ukrainy. W szczególności w zakresie:

- dożywiania dzieci,
- świadczeń z pomocy społecznej,
- zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych,
- jednorazowych świadczeń pieniężnych,
- monitorowania sytuacji rodzin opiekunów tymczasowych nad małoletnim obywatelem Ukrainy,
- potrzeba kontynuacji zatrudniania w MOPS osób do bezpośrednich kontaktów z obywatelami Ukrainy posługujących się językiem ukraińskim.

7. Potrzeba kontynuacji współpracy z organizacjami pozarządowymi

Istnieje nadal potrzeba współpracy z organizacjami pozarządowymi, realizującymi zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej dot.:

- schronienia,
- prowadzenia świetlic socjoterapeutycznych,
- dożywiania.

Organizacje pozarządowe stanowią istotne ogniwo w systemie pomocy społecznej, dlatego ważne jest, aby wspierać ich działania i współpracować w realizacji wspólnych celów.